

- Research Progress on Stem Cell Therapies for Articular Cartilage Regeneration. *Stem Cells International*. 2021. Vol. 2021. P. 1-25. doi: 10.1155/2021/8882505
3. Kuroda K., Kabata T., Hayashi K., Maeda T., Kajino Y., Iwai S., Tsuchiya H. The paracrine effect of adipose-derived stem cells inhibits osteoarthritis progression. *BMC musculoskeletal disorders*. 2015. Vol. 16. P. 1-10. doi: 10.1186/s12891-015-0701-4
 4. Mitchell R., Mellows B., Sheard J. et al. Secretome of adipose-derived mesenchymal stem cells promotes skeletal muscle regeneration through synergistic action of extracellular vesicle cargo and soluble proteins. *Stem Cell Research & Therapy*. 2019. Vol. 10(1): 116. doi: 10.1186/s13287-019-1213-1.
 5. Yang W. T., Ke C. Y., Yeh K. T., Huang S. G., Lin Z. Y., Wu W. T., Lee R. P. Stromal-vascular fraction and adipose-derived stem cell therapies improve cartilage regeneration in osteoarthritis-induced rats. *Scientific reports*. 2022. Vol. 12(1): 2828. doi:10.1038/s41598-022-06892-3

УДК 577.118

**ДОСЛІДЖЕННЯ ЙОДОДЕФИЦИТУ НАСЕЛЕННЯ
РІВНЕНСЬКОЇ ОБЛАСТІ**

Хмеляр І. М., Кушнір Л. О.

Комунальний заклад вищої освіти «Рівненська медична академія»

E-mail: lesjunjaborisjuk@gmail.com, hmeliar@ukr.net

З кожним роком збільшується кількість осіб населення України пов'язанні із хворобами щитоподібної залози. Без достатньої кількості йоду щитоподібна залоза працювати не може. не може працювати без достатньої кількості йоду в організмі, оскільки він є невід'ємним компонентом її гормонів. В організм людини йод потрапляє з продуктами харчування. Найбільша кількість даного хімічного елемента міститься у морепродуктах. В нашій держав проблема профілактики йододefіциту до кінця не вирішена. В більшості країн Європи впроваджуються заходи щодо профілактики йододefіциту в

організмі людини. [1;2]

Мета: проаналізувати рівень захворюваності населення Рівненської області обумовлені нестачею Йоду та стан профілактичних заходів профілактики йододефіциту.

Йододефіцитні захворювання несуть небезпеку та загрозу для здоров'я людини та суспільства в цілому. Йод є необхідним мікроелементом для правильного функціонування всього людського організму. Варто зауважити, що Україна належить до тих країн у яких спостерігається недостатнє споживання йоду, що призводить до серйозних наслідків, зокрема виникнення фолікулярного раку щитоподібної залози, раку молочних залоз і шлунка [1;2] Поряд з тим надлишок потрапляння йоду в організм людини може призводити до збільшення захворювань на папілярний рак щитоподібної залози. Про це необхідно пам'ятати при самолікуванні. Особливо вразливі до йододефіцитних захворювань люди похилого віку, вагітні та діти. При недостатній кількості потрапляння йоду в організм жінки протягом вагітності виникає йододефіцит матері: тяжка форма може викликати розвиток кретинізму в майбутньої дитини; помірна чи легка – порушення розвитку нервової системи, погані когнітивні властивості [3, 4, 5]. Тому при плануванні вагітності та вагітності потрібно звернути увагу на достатнє забезпечення йодом організму. В дослідженнях багатьох науковців зазначена, що недостатнє потрапляння йоду в організм людини є ризик-фактором для виникнення фолікулярного раку щитоподібної залози, раку молочних залоз і шлунка [1-5].

Проведено опитування населення Рівненської області: 130 міського населення та 140 жителів сільської місцевості. Опитування спрямоване на визначення рівня повноцінного харчування населення. Результати проведеного опитування були узагальненні та отримання такі результати: морські продукти харчування не вживаю: 28% сільського населення та 12% міського населення; для приготування їжі використовую йодовану сіль: 68% сільського населення та 62% міського населення; систематично відвідую лікарів з метою профілактики захворювань щитоподібної залози, молочних залоз: 18% сільського населення та 52% міського населення; чи відчуваєте ви підвищену стомлюваність та млявість: 58% сільського

населення та 42% міського населення; як часто у вас буває пригнічений настрій і неухважність: 29% сільського населення та 62% міського населення; чи спостерігаєте ви відчуття болю у серці та задиху: 68% сільського населення та 62% міського населення. Аналіз проведеного анкетування та статистичних даних, що проблема йододефіциту в Рівненській області наявна. На думку медичних працівників це пов'язано із низьким рівнем обстеження населення, а також йододефіцитні стани дуже часто протікають безсимптомно. Більшість населення звертається при запущених стадіях. Профілактика йододефіциту в Україні практично не ведеться. Нині основним заходом забезпечення населення є вживання йодованої солі. Ми рекомендуємо ознайомлювати населення із методами профілактики йододефіциту, проводити профогляди щитоподібної залози виїздно.

Багато різних дієтичних добавок можуть спричинити виникнення йододефіциту, адже відбуваються зміни метаболічних процесів в щитоподібній залозі. Це брокколи, білокачанна і цвітна капуста. Дані овочі містять тиоглікозиди, які конкурують із поглинанням йоду щитоподібної залози [6;7]. В роботах науковців звертається увага на наявність гойтрогенних флаванолідів в сої, солодкій картоплі, кукурудзі, насінні льону, сорго та пшоні можуть впливати на ферментативну активність. Термічна обробка овочів при приготуванні їжі зменшує гойтрогенний ефект. Нині сіють велику кількість і ріпаку, який згодують ВРХ. Це також впливає на якість молочної продукції, що в подальшому може зменшувати засвоєння йоду. Дотримання сівозміни, використання конюшини на пасовищах на протигагу нітратним добривам можуть сприяти збільшенню вмісту йоду в молочної продукції, якою харчується більшість населення села.

Профілактика йододефіциту полягає у введенні в організм препаратів, що містять йод. В аптечній мережі доступні лікарські засоби, що містять йод, зокрема: Йодомарин, Калію йодид, Йод-актив плюс, Йодбаланс, Йодофол, Мікрройодид. Також для профілактики дефіциту йоду рекомендовано вживати йодовану сіль, яку додають в кінці приготування їжі. В деяких країнах проводять йодування води, молочних продуктів харчування шляхом додавання у корм ВРХ йодидів у корм. Рекомендовано

також вживання морепродуктів [6;7].

Отже, на території Рівненської області існує проблема йододефіциту. Використання йодованої солі є одним із основних заходів забезпечення йодом населення. Неконтрольоване використання харчових та дієтичних добавок призводить до зміни метаболічних процесів в щитоподібній залозі. Тому подальші свої дослідження будуть напрямлені на проведення освітніх кампаній, для населення з високим ризиком розвитку йододефіциту. Адже інформованість населення про профілактичні заходи сприятиме скороченню чисельності випадків патології щитоподібної залози, що зменшить затрати держави на діагностику та лікування пацієнтам з тиреоїдною патологією.

Список літератури

1. Tronko M., Kravchenko V., Bondar T. Дослідження йодної забезпеченості населення України в межах проєкту Steps «Вивчення поширеності факторів ризику неінфекційних захворювань» Всесвітньої організації охорони здоров'я. Ендокринологія | Endokrynologia, 2022, 27(3), 2022. С. 203-213.
2. Матасар І. Т., Кравченко В. І, Водопр'янов В. М, Луценко О. Г. Дефіцит йоду в організмі людини як соціальна, медична та екологічна проблеми. за ред. Матасар І. Т. Київ: Щек, 2020; 339 с.
3. Омельчук С. Т, Гаркавий С. І, Музичук Н. Т, Кобзар А. Я. Йододефіцит серед населення та його подолання. Науковий вісник національного медичного університету імені О. О. Богомольця. 2006; 4. С.134–138.
4. Шумна Т. Є. Сучасний погляд на імунні механізми захворювань в умовах несприятливих факторів навколишнього середовища. Запорізький медичний журнал. 2011; 2. С.124–125.
5. Єрохіна О. І. Особливості фізичного, інтелектуального розвитку та психоемоційного стану дітей, що постійно мешкають в регіоні легкої йодної ендемії. Сучасна педіатрія. 2008; 3. с.18–22.
6. Косминіна Н.С, Гнатейко О.З, Печеник С.О, Чайковська Г.С. Вплив екологічно несприятливого довкілля на

- формування тиреоїдної патології в дітей на фоні йодного дефіциту. *Здоровье ребенка*. 2014; 1(52).с. 45–48.
7. Матасар І.Т, Петрищенко Л.М. Особливості профілактики йододефіциту серед населення регіонів, постраждалих від аварії на ЧАЕС, шляхом вживання йодованої кухонної солі. *Інформаційний лист*. Київ, 2008; с.190.